

Statenmededeling

Onderwerp

Eerste rapportage voortgang POP3-Brabant

Aan Provinciale Staten van Noord-Brabant,

Datum

23 februari 2016

Documentnummer

GS: 3921514

PS: 3927858

Kennisnemen van

eerste rapportage voortgang POP3-programma met openstelling voor jonge boeren per 1 maart 2016

Aanleiding

We zijn november 2015 gestart met het Europese Plattelandsontwikkelingsprogramma 2014-2020 (POP3) voor Noord-Brabant met een totaal budget van 110 mln euro. Binnen dat kader willen wij u graag informeren over:

- ✓ de eerste openstelling voor jonge Brabantse boeren;
- ✓ hoe we POP3 concreet willen verbinden met de ambities van ons bestuursakkoord en de beleidsprogramma's door diverse openstellingen in 2016;
- ✓ hoe we de ervaringen van de eerste 3 POP3-openstellingen van november 2015 met een totale omvang van 7,3 mln euro daarin meenemen.

Daarmee sluiten we aan op de [Statenmededeling](#) van 7 september 2015 over POP3.

Bevoegdheid

GS zijn bevoegd de POP3-subsidieregeling voor Brabant met de voorgestelde openstelling vast te stellen en PS hierover te informeren. De daarvoor benodigde voorwaarden zijn geregeld met eerdere GS-besluiten (zie statenmededeling van 7 september 2015).

Kernboodschap

1. Met de jonge-boerenregeling bieden we jonge boeren een kans om hun bedrijf te verduurzamen en te vernieuwen.

De agrarische sector vergrijst. Met de regeling wordt ingespeeld op de hoge financieringslasten bij overname van het agrarische bedrijf (van de ouders) wat leidt tot een investeringsdip waardoor deze bedrijven al snel achterblijven in verduurzaming. Landbouwers niet ouder dan 40 jaar kunnen 30% subsidie ontvangen tussen de 10.000 en 20.000 euro voor investeringen ter verduurzaming en vernieuwing van hun bedrijf. Aanvragers kiezen hiervoor uit

een landelijke lijst van investeringen. Dit is landelijk afgesproken ten behoeve van de uniformiteit en om de uitvoeringskosten voor de provincies te drukken (vanwege het groot aantal relatief kleine subsidies).

Ten behoeve van de eerste openstelling, van 1 maart tot en met 15 april 2016, hebben we besloten om uit de landelijke lijst van 14 investeringen de items met nummers 3, 8, 12 en 13 te schrappen omdat die niet of onvoldoende aansluiten op ons beleid voor innovatie en verduurzaming van de agrarische sector (zie bijlage). Voor de volgende jaarlijkse openstellingen willen wij de investeringslijst voor Brabant aanvullen met meer innovatieve investeringen. Daarmee willen we met deze regeling beter aansluiten op ons beleid.

Voor deze openstelling wordt het hiervoor gereserveerde budget ingezet van 2014 en 2015, in totaal 1,12 mln euro (som van 50% Europese en 50% provinciale middelen).

2. De eerste drie POP3-openstellingen genoten veel belangstelling.

Werkwijze

Als eerste provincie zijn we gestart met de uitvoering van POP3 met drie openstellingen, van 2 november tot en met 11 december 2015. Het betreft tenders waarbij de aanvragen na sluiting van de openstellingsperiode worden getoetst op volledigheid en ontvankelijkheid (voldoen de aanvragen aan de voorwaarden) en vervolgens worden gerangschikt aan de hand van selectiecriteria. Dit laatste om te verzekeren dat de aanvragen die naar verwachting het meest zullen bijdragen aan ons beleid de grootste kans hebben om gehonoreerd te worden.

De aanvragen zijn ingediend bij Stimulus Programma-management (de uitvoeringsorganisatie van de provincie voor m.n. EU-programma's) waar ze worden beoordeeld. Dit gebeurt in samenspraak met RVO.nl (de uitvoeringsorganisatie van het Rijk) dat hierbij de wettelijk verplichte taken zoals controles en betalingen uitvoert.

Aantal aanvragen per openstelling

Openstelling 1 – Kennisoverdracht bodem en water op landbouwbedrijven (80% subsidie) met een omvang van 1,3 mln euro en gefinancierd (50%) door de Brabantse waterschappen.

- In totaal zijn 18 aanvragen ingediend en wordt aanspraak gemaakt op een bedrag van € 5.458.681,48.

Openstelling 2 – Innovaties op het landbouwbedrijf voor precisiebemesting (40% subsidie) met een omvang van 4,0 mln euro.

- In totaal 81 zijn aanvragen ingediend en wordt aanspraak gemaakt op een bedrag van € 2.712.168,90.

Openstelling 3 – Samenwerking voor innovaties gericht op testfaciliteiten (70% en 40% subsidie) met een omvang van 2,0 mln euro.

- In totaal zijn 12 aanvragen ingediend en wordt aanspraak gemaakt op een bedrag van € 2.678.203,48.

De eerste bevindingen

- ✓ Openstelling 1 en 3 zijn zeer ruim resp. ruim overschreven. Dit wil nog niet zeggen dat de beschikbaar gestelde bedragen geheel benut gaan worden, want de bovengenoemde toetsen zijn nog niet geheel afgerond. Ondanks de lagere subsidiepercentages, dan in het verleden vaak gebruikelijk voor activiteiten zoals communicatie en innovatie, bleef het animo bij aanvragers groot.
- ✓ Openstelling 2 kent een inschrijving van bijna 70%. We hebben hiervoor vroegtijdig een uitgebreide communicatiecampagne gestart met bijeenkomsten die goed zijn bezocht door potentiële aanvragers. Voor de toekomst werken we aan lagere drempels voor aanvragers waardoor het budget voor 100% kan worden benut. De aanvraagprocedure lijkt vaak nog te complex voor aanvragers, vooral in verhouding tot de relatief lage subsidie (8.000 – 40.000 euro). Daar staat tegenover dat we, met deze openstelling (met maar liefst 81 aanvragen) in combinatie met de communicatiecampagne, de voordelen van precisiebemesting voor het bedrijfsrendement en het milieu goed op de kaart hebben gezet bij de sector, leveranciers en ontwikkelaars van precisielandbouwtechnologie.
- ✓ Het POP3-programma is geschikter voor ondersteuning van een beperkt aantal grote projecten (met een totale omvang van meer dan een ton) dan voor een groot aantal kleine subsidies (zoals bij openstelling 2). POP3 kent voor aanvragers vrij hoge administratieve lasten en voor de uitvoerende instanties (provincie en RVO) hoge uitvoeringskosten. Dit punt heeft vanaf het begin van de uitwerking van het POP3-programma onze aandacht. In samenspraak met RVO en andere provincies wordt voortdurend gezocht naar oplossingen om binnen de EU-kaders de administratieve lasten en uitvoeringskosten te verminderen. Op het Brabantse niveau wordt hiervoor met name gestuurd op openstellingen die zo veel als mogelijk zijn gericht op het ondersteunen van relatief grote projecten.

3. Met POP3 Brabant wordt de komende jaren ingezet op innovatie en transitie van de landbouw in samenhang met de economische en ecologische doelen/programma's.

In onze Statenmededeling van 7 september 2015 is aangegeven dat we met POP3 hebben gekozen voor een trendbreuk met POP2. Innovatie vormt nu de rode draad waarbij we aansluiten op ons Bestuursakkoord: Brabant Innoveert, Brabant Vergroent en Brabant Verduurzaamt. Van de ruim 55 mln euro aan Europese POP3-middelen, die tot en met 2020 beschikbaar komt voor onze provincie, wordt circa 36 mln euro met provinciale regelingen direct gekoppeld aan onze provinciale programma's. Het overige deel wordt in IPO-verband ingezet voor agrarisch natuurbeheer, ad 8,5 mln, en door Brabantse waterschappen, circa 11 mln.

Deze 36 mln euro verbinden wij met de Uitvoeringsagenda Brabantse Agrofood, het Economische Programma en het Provinciaal Milieu en Waterplan met openstellingen rond de volgende met elkaar samenhangende POP3-thema's:

- ✓ *Samenwerking voor innovatie*: gericht op meerjarige projecten voor de ontwikkeling en het praktijkrijp maken van innovaties in de landbouw en agrofood. De eerstvolgende openstelling wordt voorbereid voor medio 2016.
- ✓ *Slimme uitrol van innovatieve bedrijfsinvesteringen*: gericht op koplopers die bereid zijn risico's te nemen om als eerste te investeren in innovaties (zoals nieuwe stalconcepten en precisie-landbouw-technologie). Zij dragen bij aan het vertrouwen en meer investeringsbereidheid bij 'het peloton' voor grootschalige uitrol van deze innovaties. Een markt gedreven uitrol zonder subsidies waarbij het vertrouwen is ontstaan dat deze investeringen lonend zijn. Eerstvolgende openstelling in najaar 2016.
- ✓ *Kennis en innovatie*: gericht op kennisdeling en coaching van agrarische ondernemers voor gedragsverandering en innovatie van de bedrijfsvoering op onderdelen waar al voldoende in de praktijk beproefde kennis en technologie voorhanden is. Eerstvolgende openstelling in najaar 2016.
- ✓ *Landbouwstructuurversterking*: met name gericht op een betere verkavelingsstructuur voor een efficiëntere bedrijfsvoering met meer ruimte voor innovaties, natuurontwikkeling en realisatie waterdoelen (lagere milieuverliezen, minder transportbewegingen, optimaler grondgebruik en hogere bedrijfsrendementen) en mogelijk het opheffen van overlast en piekbelasting. Eerstvolgende openstelling medio 2016.
- ✓ *Niet productieve investeringen voor biodiversiteit, water en landschap*: het betreft hier vooral herstel- en inrichtingsmaatregelen verbonden met de landbouw en gericht op het realiseren van (internationale) publieke doelen rond water en natuur. Een eerste openstelling in najaar 2016.
- ✓ Jonge boeren: jaarlijkse openstellingen, zie kernboodschap 1.
- ✓ *Brede plattelandsontwikkeling (Leader)*: gericht op initiatieven vanuit plattelandsgemeenschappen ter versterking van de leefbaarheid en gekoppeld aan de gebiedsimpuls grenscorridor N69 (ten Zuidwesten van Eindhoven tot de Belgische grens). Een eerste openstelling najaar 2016.

Voor de gehele periode verwachten we met bovengenoemde POP3-maatregelen in totaal circa 20 openstellingen te realiseren waarbij de focus ligt op de landbouw. Zoals in de [statenmededeling Consultatieversie UBA 2020](#) van 2 februari 2016 is aangegeven willen we met partners stevig inzetten op projecten van strategisch niveau. Het POP3 zullen we daarvoor benutten met projecten die het hele Agrofoodsysteem radicaal kunnen gaan veranderen, zoals projecten rond de toekomst van de varkenshouderij en integrale productieketens. Daarmee geven we ook invulling aan de RIS3-strategie (inzetten op strategisch sterke sectoren waaronder Agrofood) die we als leidraad hebben omarmd voor EU-projecten.

Consequenties

1. *POP3 draagt bij aan innovatie en verduurzaming van de landbouw en de daarmee verbonden beleidsopgaven voor water, natuur, milieu, transitie agrofood en plattelandsontwikkeling.*
2. *Met de jonge-boerenregeling van POP3 stimuleren we jonge landbouwers om hun bedrijf na overname te verduurzamen en te innoveren.*

Europese en internationale zaken

Het POP3 is één van de Europese programma's waarin de provincies een belangrijke rol vervullen. De andere zijn het OP-Zuid (gericht op kennis, innovatie en MKB) en Interreg (internationale projectmatige samenwerking op meerdere thema's). De aandacht voor innovatieve POP3-projecten zal bijdragen aan de internationale profilering van de Brabantse landbouw als koploper qua innovatie en duurzaamheid.

Datum

23 februari 2016

Documentnummer

GS: 3921514

PS: 3927858

Communicatie

Alle relevante partners zijn betrokken bij de verschillende proces-stappen voor de ontwikkeling van het POP3-programma voor Brabant, zodat het goed aansluit op de Brabantse ambities en beleidscontext.

Met een persbericht geven we bekendheid aan de jonge-boerenregeling POP3. Daarnaast wordt er actief gecommuniceerd naar de doelgroepen door Stimulus Programma-management (via www.stimulus.nl) en RVO.nl (de uitvoeringsorganisatie van het Rijk) waar aanvragers ook terecht kunnen voor vragen.

Vervolg

PS zal eind 2016 worden geïnformeerd met een tussentijdse evaluatie.

Bijlagen

Landelijke investeringslijst jonge-boerenregeling

Gedeputeerde Staten van Noord Brabant,

de voorzitter,

de secretaris,

prof. dr. W.B.H.J. van de Donk

mw. ir. A.M. Burger

Opdrachtgever: Yolande van der Meulen, YvdMeulen@brabant.nl,

Opdrachtnemer: Paul van Enkevort, PvEnkevort@brabant.nl,